

STIBYGGING

Petter Braaten, Statens Naturoppsyn

Stibygging er noe som har foregått i mange deler av verden i uminnelige tider, og slik er det også i vårt land.

Tidligere hadde stien, eller veien, en markant større betydning for næring og drift av gårder og samfunn enn den har i dag. Det å lage drifteveier for dyr, gårdsadkomster i bratt lende og kløvstier var noe gårdbrukerne brukte mye tid og ressurser på.

I denne tiden var den mye kompetanse i forhold til bruk av stein til bygging av murer. En del av disse fantastiske byggverkene står som vitnesbyrd om dette den dag i dag. Kompetansen er i ferd med å forsvinne.

Endring i landbruket og samfunnet endrer bruken av natur.

Det blir stadig færre og stadig større gårdsbruk i landet vårt, og i tillegg er stølsdriften tilknyttet gårder nede i bygda snart et glemt kapittel. De som fortsatt driver med stølsdrift gjør dette utfra en forretningsidé der nostalgi og tradisjonsmat ofte er bærebjelken.

Bruken av naturen har endret seg i takt med denne revolusjonen i landbruket. Vi bruker nå naturen mer og mer til ren rekreasjon og mindre til direkte næringsaktivitet. Jakt og fiske er selvfølgelig en del av næringsaktiviteten, men er ikke like avhengig av stier og veier som landbruket tradisjonelt var.

Vi lager stier og restaurerer ferdselsveier over hele landet. Men hva er årsakene til at vi gjør dette?

Vi kan se på dette gjennom tre sett øyne:

1. I en del tilfeller er stiene som utbedres bygges inne i vernede områder. Mye av argumentene for å bygge/utbedre stien er for å ta vare på naturverdiene. I noen tilfeller er det f.eks vegetasjon som blir tråkket ned og vi nytter kanalisierende tiltak for å verne om plantelivet.
2. Vi kan også tenke oss at vi bygger stier og veier for at vi ønsker å legge til rette for næringsliv lokalt og regionalt. Det finnes utallige eksempler på dette, der det å gjøre natur mer tilgjengelig og mer motstandsdyktig for ferdsel er med på å kunne utnytte en naturperle/attraksjon for å tjene penger. Prekestolen er et godt eksempel på dette.
3. Vi kan også tenke oss at vi utbedrer og bygger stier for å imøtekomme ønsker fra de som ferdes i området, i et forsøk på å gi de besøkende gode opplevelser. Dette argumentet vil nok ofte være en del av de to ovenstående, men også noe av det vanskeligste å vurdere.

Hva er en god sti?

Når vi skal bygge stier vil det være svært ulikt hva den enkelte oppfatter som en "riktig" tilrettelegging. Noen synes Sherpasti i stein er kunstig, andre vil gjerne ha en sti uten inngrep fra mennesket utover normal slitasje. Spaltet grussti er en meget god teknikk å bruke i enkelte tilfeller, men det svært mange meninger om dette er pent eller ikke.

Det viktigste for en stibygger er imidlertid grunneieren – Det er nøkkelen til suksess.